

Křehká krása Vánoc-výstava tradičních českých ozdob na Pražském hradě

4.12.2024 - | PROTEXT

„Se záměrem představit řemeslo ručně foukaných vánočních ozdob, zapsané na reprezentativní seznam nehmotného kulturního dědictví UNESCO, v rámci vánočního programu na Pražském hradě byly osloveny sklárny, které toto unikátní řemeslo v Česku reprezentují“, uvádí kulturní a programová ředitelka Pražského hradu Veronika Wolf. „Výzdoba stromečků je inspirována populárními českými vánočními pohádkami, typickými vánočními motivy a tím, co k českým vánočním svátkům a adventnímu času neodmyslitelně patří. Malí a velcí návštěvníci tak mohou vidět stromečky Jablíčkový, Kapříkový nebo Perníčkový. Oblíbené české vánoční pohádky byly předlohou pro strom Andělský, Čertovský, Růženkový nebo Bílozlatý. Nechybí tady Ladovská zima nebo skřítky z pohádky „Ať žijí duchové“. Jednotlivým výrobcům tradičních vánočních ozdob byl ponechán prostor, aby předložili návrhy svého pojetí vybraných českých pohádek a tradičních motivů, spjatých s českými Vánocemi. Každý výrobce zvolil své produkty k tomu, aby ztvárnil dané téma dle svých možností a prezentoval foukané skleněné ozdoby v jejich plné kráse,“ přibližuje Veronika Wolf, jak výstava vznikala.

„Každý z návštěvníků této unikátní výstavy se tady může kochat bohatě zdobenými stromečky a posoudit, jak se nám povedlo pohádkové motivy ztvárnit. Ze sklárny Koulier v Oflendě na Vysočině jsme zvolili naše již klasické popelkovské ozdoby. Máme tu takové „trojstromí“ s kolekcemi Čarostřelec, Červánkovou a Svatební. Jsou inspirovány šaty, které filmová Popelka vyloupila ze tří orlíšků“, vysvětluje Kateřina Šrámková, obchodní ředitelka ze sklárny Koulier. „Mně osobně se nejvíce líbí stromeček Čertovský, který reprezentuje vánoční pohádku S čerty nejsou žerty. Většinu stromečků si zdobila každá sklárna individuálně, ale tento patří k těm, na jejichž ozdobení se podíleli skláři z různých firem společně. Jsem nadšená, jak krásně nám ozdoby dohromady ladí, a to jsme je poprvé viděli pohromadě až tady, když jsme začali zdobit“, dodává Kateřina Šrámková.

Výstava Křehká krása Vánoc: tradiční ručně foukané ozdoby probíhá v Rožmberském paláci již nyní a potrvá až do 5.ledna pro návštěvníky zdarma. Díky tomuto velkorysému přístupu Správy pražského hradu mají domácí i zahraniční návštěvníci možnost vidět foukané skleněné ozdoby, které mnohým nostalgicky připomínají stromečky z dětství a mládí, takové, jako mívaly babičky.

Čtyři sklárny, které na této výstavě spolupracovaly se Správou Pražského hradu, Rautis, Koulier, Glassor a Han-design, jsou zástupci řemesla, které bylo v roce 2023 společně s dalšími sklářskými technikami zapsáno na reprezentativní seznam Unesco. Mezi nimi má výjimečné postavení výrobce foukaných skleněných perliček, manufaktura Rautis s.r.o., která pro perlařské řemeslo z Poniklé s tradicí od roku 1902 získala samostatný zápis na Reprezentativní seznam nehmotného kulturního dědictví lidstva UNESCO již v roce 2020.

Propojení s motivem pohádek, které neodmyslitelně k adventu v našich zemích patří, by mělo být pro domácího i zahraničního návštěvníka nejen potěšením, ale zejména také uvědoměním si toho, jak originální výrobky v našich zemích vznikaly a stále vznikají, a že si toto řemeslo právem zaslouží být součástí naší národní kultury.

Výstava je velmi vhodná také pro školy, které mohou při vánoční návštěvě Prahy projít celým Pražským hradem, a kromě venkovní výzdoby jeho nádvoří mohou ve vytápěných prostorách Rožmberského paláce obdivovat pohádky v podání českých sklářů.

ROŽMBERSKÝ PALÁC: Původně renesanční palác stavěný v letech 1545 – 1574 pány z Rožmberka se v roce 1600 stal majetkem císaře Rudolfa II. Ve své původní podobě přetrval do poloviny 18. století, kdy byl díky císařovně Marii Terezii radikálně přestavěn na Ústav šlechtičen. Ústav byl roku 1919 rozpuštěn a budova poté sloužila potřebám Ministerstva vnitra. V letech 1996 – 2007 byl bývalý Ústav šlechtičen obnoven do původní barokní podoby a nyní slouží jako muzeum a výstavní prostory.

UNESCO: Mezivládní výbor Úmluvy o zachování nemateriálního kulturního dědictví UNESCO dne 6. 12. 2023 schválil zápis „Znalostí, řemeslných technik a dovedností ruční výroby skla“ („Knowledge, craft and skills of handmade glass production“) do Reprezentativního seznamu nemateriálního kulturního dědictví lidstva UNESCO (Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity). Mezi tyto technologie podle nominace patří také foukání a studené techniky malování a dekorování skla.

České vánoční ozdoby Koulier se vyrábí na Oflendě na Vysočině. Majitelé-manželé Šrámkovi tak navazují na dlouholetou tradici výroby vánočních ozdob v České republice a její založení považují za důležitý krok v uchování rukodělné tradice výroby a malování foukaných skleněných českých vánočních ozdob u nás. Rozhodujícím aspektem pro toto rozhodnutí bylo uzavření jiné provozovny na Chrudimsku, ze které bylo na jaře 2021 propuštěno přes 20 kvalifikovaných sklářů. Šrámkovi jim nabídli pracovní uplatnění. A dále také skutečnost, že současný majitel podniku má rodinné kořeny právě na Vysočině a jednu výrobu již vlastní. Koulier se zaměřuje na nové trendy ve výrobě skleněných vánočních i nevánočních ozdob. Ozdoby značky Koulier naleznou zákazníci na www.koulier.cz, dále v podnikové prodejně na Vysočině na Oflendě, v zámecké prodejně zámku Loučeň ve Středních Čechách a u dalších partnerů.

Sklárna Rautis - Výroba foukaných skleněných perliček a perličkových vánočních ozdob má v Poniklé dlouhou tradici. Perlařské řemeslo se zde uchovalo jako na posledním místě na světě a dodnes se předává v rodinách z generace na generaci. První perlařská firma byla v Poniklé založena už roku 1902. Více na www.perlickoveozdoby.cz.

Glassor Decorations je česká rodinná společnost specializující se na design, výrobu, prodej a export skleněných vánočních ozdob a sezónních dekorací. Tradice zpracování skla se v českých zemích datuje od 13. století, a je dodnes úzce spjata s českou kulturou. Technika výroby skleněných foukaných ozdob byla vynalezena v polovině 19. století a společnost Glassor Decorations navazuje na tradiční výrobní postupy. Společnost si klade si za svůj cíl udržet tuto tradiční techniku ruční výroby, díky které vznikají umělecké výrobky prémiové kvality. Více na www.decor-by-glassor.cz.

HAN Design - ručně vyráběné vánoční ozdoby z Jičína jsou ručně dekorované i nedekorované skleněné vánoční ozdoby. Vyráběny s důrazem na kvalitu a tradici vytváří skláři unikátní kolekce ozdob, které přináší kouzlo Vánoc do domovů po celém světě. Více na www.han-design.cz.

<https://www.ceskenoviny.cz/tiskove/zpravy/krehka-krasa-vanoc-vystava-tradicnich-ceskych-ozdob-na-prazskem-hrade/2604205>